

Regeling meervoudig ruimtegebruik

Doel en aanleiding

De beschikbare ruimte in Noord-Holland is schaars. Naast de energietransitie komen tal van andere opgaven (bv. woningbouw, bodemdaling, klimaatadaptatie, stikstof, ecologie/natuur, recreatie) op het landschap af. De combinatiemogelijkheden van opgaven voor de energietransitie met deze andere (lokale) gebiedsopgaven worden bij de uitwerking van de zoekgebieden onderzocht. Dit kan op elk schaalniveau, van een kavel tot zoekgebied.

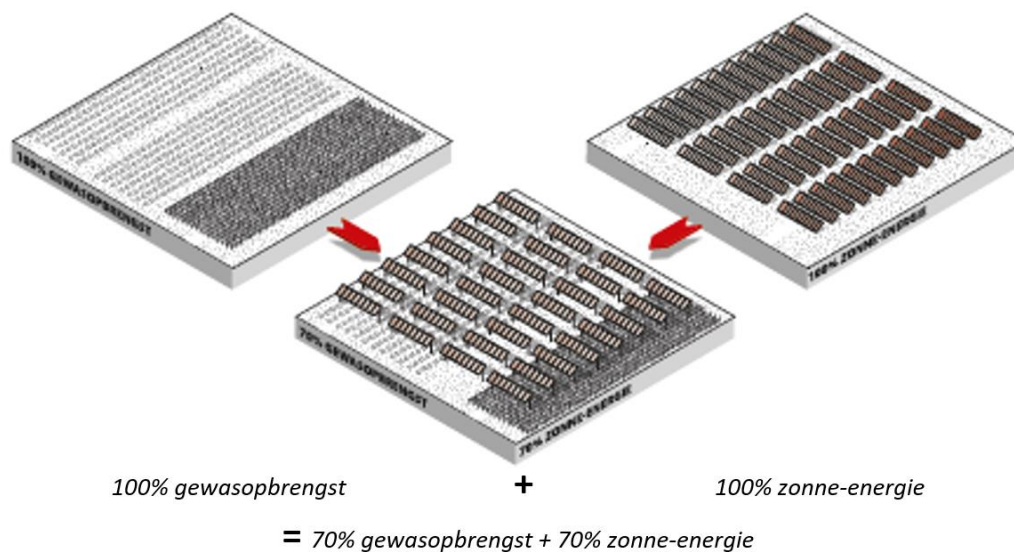
Het belang om nu echt werk te gaan maken van meervoudig ruimtegebruik (o.a. vastgelegd in het Noord-Hollands perspectief op de regionale energiestrategieën) en het benutten van koppelkansen. Daarmee worden knelpunten opgelost die nu eenmaal ontstaan bij beperkte ruimte. Functiecombinaties vanuit ook andere beleidsdoelstellingen zijn mogelijk.

Vergunningaanvragen worden kansrijker. Meervoudig ruimtegebruik is door PS middels moties [M125-2020](#), [M126-2020](#) en de RES-evaluatie van de *Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit* kracht bijgezet. Specifiek roepen de moties op energietransitie te koppelen aan biodiversiteitsherstel- en versterking, leefbaarheid, stikstof, wateropgaven en klimaatadaptatie.

In de praktijk is de wil om functies en opgaven te combineren wel aanwezig bij initiatiefnemers, maar dat meervoudig ruimtegebruik wordt vaak pas in een laat stadium van de planvorming ingebracht. Met als gevolg dat deze ambitie niet of niet optimaal tot zijn recht komt. Deels komt dit doordat planvorming met meervoudig ruimtegebruik als uitgangspunt vraagt om een relatief hoge voorinvestering in analyse, onderzoek en ontwerp. Daarbij komt dat niet iedere initiatiefnemer ervaring heeft met toepassing van meervoudig ruimtegebruik in een ontwerp. Ook is er geen duidelijkheid en garantie dat dit terugverdiend kan worden met een realiseerbaar plan.

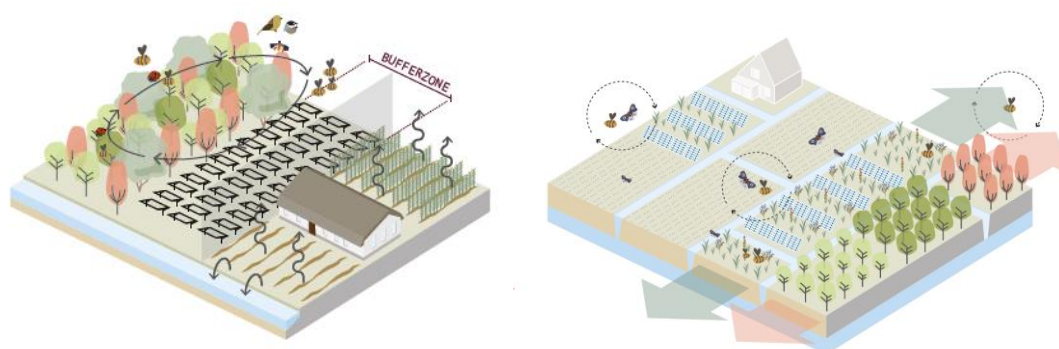
Met voorliggende pilotregeling worden initiatiefnemers gestimuleerd om de ambitie van functie/opgave combinaties (meervoudig ruimtegebruik) vanaf de start mee te nemen in de planvorming. Dit wordt gedaan door de benodigde risicovolle voorinvestering (mede) te financieren. Bovendien worden goede voorbeelden en ervaringen gegenereerd om ervoor te zorgen dat ook voor toekomstige initiatieven inzicht ontstaat in wat meervoudig ruimtegebruik kan betekenen en zo de implementatie van meervoudig ruimtegebruik, waar mogelijk de norm wordt.

Meervoudig ruimtegebruik: er is sprake van meervoudig gebruik wanneer er meerdere functies op een kavel (of grotere ruimtelijke eenheid) gelijktijdig een plek krijgen, waarbij het de inzet is om de oppervlakte zoveel mogelijk dubbel te gebruiken (zie voorbeeld hieronder); complementariteit van de functies ten opzichte van elkaar is nog een extra plus.

Voorbeeld meervoudig ruimtegebruik: zonnepanelen i.c.m. agrarisch gebruik¹.

Combineren van opgaven (koppelkansen): er is sprake van het combineren van opgaven/het benutten van koppelkansen wanneer er met de realisatie van een energieontwikkeling ook andere opgaven worden gediend. Zo kan bijvoorbeeld een monofunctioneel zonnepark bijdragen aan de stikstofproblematiek in N2000-gebieden (zie voorbeelden hieronder)

Voorbeelden van opgaven-combinaties: (l) Een strategisch gepositioneerd zonnepark kan als bufferzone functioneren voor stikstofgevoelige N2000 gebieden. (r) Een zonnepark mede ingericht als 'bestuiver habitat' levert naast energieopbrengst een bijdrage aan de biodiversiteit en zorgt -wanneer strategisch gesitueerd- ook voor een verhoogde gewassenopbrengst.

Wat bieden we

Met de pilotregeling wordt een expertteam met relevante inhoudelijke kennis en kunde beschikbaar gesteld. Inzet van dit expertteam wordt door de provincie gefinancierd. Het expertteam kan ingezet worden voor ondersteuning op het gebied van bijvoorbeeld landschapsonwerp, ecologie, energietechnologie en planeconomie, ontwerp onderzoek, eventueel aangevuld met specifieke expertise op het gebied van bijvoorbeeld klimaatadaptatie, leefbaarheid, recreatie en erfgoed. Afhankelijk van de vraag, wensen en lokale problematiek wordt per aanvraag bekeken welke expertise benodigd is. Met deze expertise worden

¹ Percentages in de afbeelding zijn indicatief

initiatiefnemers aan de voorkant ondersteund door de kosten van de onzekere voorinvestering te verkleinen.

Het totale beschikbare budget is € 250.000 (2022/2023). Binnen deze pilot regeling is ruimte voor ca. 10 cases. Bij de selectie wordt gestreefd naar verscheidenheid (geografisch, omvang, energiemodaliteit en type functiecombinatie) in casuïstiek. Aanvragen kunnen worden ingediend tot 1 juli 2023, met een doorloop van de werkzaamheden van de vakexperts tot uiterlijk 31 december 2023.

Wie doet wat

Expertteam

De inzet het expertteam zorgt voor inhoudelijke kennis en expertise op een breed scala aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Hiermee krijgen initiatiefnemers meer zicht op de mogelijkheden van meervoudig ruimtegebruik in het energie initiatief. Zij hoeven aan de voorkant van de planvorming door deze regeling minder of geen onderzoekskosten te maken. De energietransitie in combinatie met andere ruimtegebruikers krijgt hiermee ook een impuls.

De werkzaamheden van het expertteam voor de initiatiefnemer omvatten, afhankelijk van de wensen vanuit het initiatief, onder andere:

- intakegesprek met initiatiefnemer, definiëren (met initiatiefnemers) ondersteuningsvraag en opstellen plan van aanpak, zodat het initiatief ook op de juiste manier geholpen en bediend wordt
- analyseren en onderzoeken van de situatie, de mogelijke functiecombinaties op de kavel en/of in de omgeving en andere benodigde onderwerpen die in het intakegesprek naar voren komen;
- maken van bijvoorbeeld een (concept)ontwerp of programma inclusief eventuele visualisaties voor het energie-initiatief in combinatie met andere opgaven zoals biodiversiteitsherstel en -versterking, leefbaarheid, stikstof, wateropgaven en klimaatadaptatie (afhankelijk van wat in het intakegesprek besproken is);
- globale doorrekening naar de haalbaarheid van het ontwerp (business case op hoofdlijnen)
- eindrapportage

Het expertteam ontvangen alle benodigde en beschikbare data en andere informatie (documenten etc.) van de initiatiefnemer (zie onder bij Spelregels). Het expertteam stellen een plan van aanpak (incl. beprijzing van de werkzaamheden) op dat de provincie (en de gemeente indien zelf geen initiatiefnemer) moet goedkeuren. Daarna kan het onderzoek van start. Resultaten van het onderzoek worden in een rapport opgeleverd. Dit kan gebruikt worden in het traject richting de vergunningsaanvraag. De documenten behorende bij de daadwerkelijke vergunningsaanvraag worden niet vanuit deze pilotregeling verzorgd.

Disclaimer; deelname aan deze pilot levert een inhoudelijke basis voor een goed onderbouwde vergunningsaanvraag op meervoudig ruimtegebruik/koppelkansen. Deelname aan deze pilot biedt natuurlijk geen garanties voor het verlenen van de omgevingsvergunning. De afweging hierover vindt plaats binnen het reguliere RO-spoor.

Provincie

- Opdrachtverlening (subsidie) en begeleiding van adviesbureau (vakexperts)
- Beoordelen of ondersteuning wordt toegekend
- Periodiek overleg bijwonen van provincie - gemeente - expertteam
- Opgedane kennis toegankelijk maken

Wat doen de gemeenten?

- Instemmen met het onderzoek indien niet de initiatiefnemer
- Als opdrachtgever verantwoordelijk voor uitvoeren onderzoek indien zelf de initiatiefnemer
- Deelname aan overleg initiatiefnemer - expertteam - gemeente
- Deelname aan overleg provincie - gemeente - vakexperts

- Zelf een initiatief indienen

Wat levert het op

- Kennis en ervaring voor provincie en gemeenten over wat er in het planvormingsproces komt kijken wanneer meervoudig ruimtegebruik wordt nagestreefd.
- Goede inhoudelijke voorbeelden voor andere toekomstige initiatieven.

Voorwaarden

- De regeling stimuleert het combineren van hernieuwbare energie met andere bestemmingen of beleidsdoelstellingen zoals biodiversiteitsherstel- en versterking, leefbaarheid, stikstof, wateropgaven en klimaatadaptatie.
- Indien de gemeente niet zelf initiatiefnemer is: (1) gemeente adviseert over het laten uitvoeren van het onderzoek door vakexperts, vanuit de overweging dat het (beoogde) project passend en kansrijk is. (2) gemeente blijft gedurende het proces betrokken bij het onderzoek.
- Projectlocatie ligt binnen een RES-zoekgebied (vastgesteld in de RES 1.0 of heeft de afgesproken procesafspraken doorlopen om opgenomen te worden in de volgende RES)
- Initiatiefnemer zorgt dat het expertteam alle benodigde en beschikbare data en andere informatie (documenten etc.) ter beschikking krijgen.
- De opgeleverde documenten worden in overleg beschikbaar gesteld voor kennisdeling en communicatie over meervoudig ruimtegebruik bij de provincie Noord-Holland (bijv. plaatsen op website gemeente of provincie).
- Indicatief is het budget voor inzet van het expertteam € 20.000-30.000 per initiatief.